

ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ БЕЗПЕКИ СТРАТЕГІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE FIELD OF SECURITY OF STRATEGIC INFRASTRUCTURE OF UKRAINE

Зубко Г.Ю.,
К.Ю.Н.

У статті обґрунтовано особливості здійснення публічно-приватного партнерства та взаємодії у сфері захисту критичної інфраструктури. Наведено відмінності у використанні понять «публічно-приватне партнерство» і «державно-приватне партнерство» та доведено, що до сфери захисту критичної інфраструктури має бути використано поняття «публічно-приватне партнерство та взаємодія».

Проаналізовано стан нормативно-правового забезпечення здійснення такої взаємодії та партнерства і встановлено, що для ефективного здійснення партнерської взаємодії у сфері захисту критичної інфраструктури має бути ухвалено базовий закон з питань захисту критичної інфраструктури та забезпечення її стійкості в кризових умовах, а також низку підзаконних актів. Визначено, що чинне нормативно-правове забезпечення здійснення публічно-приватного партнерства не може бути застосовано до сфери захисту критичної інфраструктури у повному обсязі, оскільки воно здебільшого регулює економічну сферу.

Визначено аспекти нормативного врегулювання здійснення публічно-приватного партнерства та взаємодії у сфері захисту критичної інфраструктури, зокрема: чіткий перелік секторів БСІ, до яких може залучатись приватний партнер і на яких умовах, функції і повноваження усіх партнерів та суб'єктів взаємодії, особливості залучення приватного партнера, процедури, умови, порядок і форм здійснення. Також потребує унормування інструктивно-методична регламентація забезпечення взаємодії публічного і приватного партнерів у сфері забезпечення критичної інфраструктури.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, критична інфраструктура, захист критичної інфраструктури, взаємодія державного і приватного партнерів.

The article substantiates the peculiarities of public-private partnership and cooperation in the field of critical infrastructure protection. The differences in the use of the terms "public-private partnership" and "public-private partnership" are given and it is proved that the notion of "public-private partnership and interaction" should be used in the field of critical infrastructure protection.

The state of regulatory and legal support for such interaction and partnership is analyzed and it is established that for the effective implementation of partnership in the field of critical infrastructure protection the basic law on critical infrastructure protection and crisis resilience should be adopted, as well as a number of bylaws. It is determined that the current legal framework for the implementation of public-private partnership can not be applied to the protection of critical infrastructure in full, as it mostly regulates the economic sphere.

Aspects of normative regulation of public-private partnership and interaction in the field of critical infrastructure protection are defined, in particular: clear list of BSI sectors to which private partner can be involved and on what conditions, functions and powers of all partners and subjects of interaction, features of private partner involvement, procedures, conditions, procedure and forms of implementation. Instructive and methodological regulation of ensuring the interaction of public and private partners in the field of critical infrastructure also needs to be standardized.

Key words: public-private partnership, critical infrastructure, protection of critical infrastructure, interaction of public and private partners.

У преамбулі до Концепції створення державної системи критичної інфраструктури [18] однією з основних проблем, що знаходиться на шляху ефективного функціонування такої системи, окрім нормативно-правового, організаційно-інституційного та методологічного забезпечення, є нерозвиненість державно-приватного партнерства у сфері захисту критичної інфраструктури та незначеність джерел фінансування заходів із її захисту. Досвід провідних країн-членів ЄС та США свідчить про переваги й ефективність використання чітко регламентованої та унормованої *взаємодії державного і приватного партнерів*, що ґрунтується на взаємній вигоді, у сфері безпеки стратегічної інфраструктури та національної безпеки в цілому.

Отже, налагодження партнерських відносин між суб'єктами публічного управління, приватним сектором та інституціями громадянського суспільства, чітке нормативно-правове й організаційне забезпечення такої взаємодії, спрямованої на забезпечення безпеки та стійкості стратегічної інфраструктури, потребує теоретико-методологічного обґрунтування та розробки практичних пропозицій щодо імплементації наукових здобутків у практичну сферу застосування.

Варто зазначити, що за останні три роки, з моменту ухвалення Концепції [18], вітчизняними дослідниками уже напрацьовано низку наукових праць з питань захисту критичної інфраструктури, організаційно-правового забезпечення, імплементації зарубіжного досвіду з цих питань, у тому числі з питань застосування механізму публічно-приватного партнерства у системі безпеки стратегічної інфраструктури.

Зокрема дослідження Бобро Д., Іванюти С., Кондратова С., Суходолі О. [8; 2], Єрменчука О. та Пальчика М. [4; 5], Петрова С. [10], Павлова Д. і Микитюка М. [9] та ін. заклали суттєве теоретичне підґрунтя щодо дослідження умов здійснення публічно-приватного партнерства у сфері захисту критичної інфраструктури в Україні.

У сучасних наукових публікаціях з питань організаційно-правових форм взаємодії державного і приватного партнерів використовуються різні терміни «*державно-приватне партнерство*» і «*публічно-приватне партнерство*», їх часто використовують як тотожні, а окремі науковці наголошують на деяких відмінностях у їх використанні. Тому варто чітко обґрунтувати наукові аспекти сепарації цих понять та обґрунтувати особливості застосування їх у сфері національної безпеки в цілому та у системі безпеки стратегічної інфраструктури зокрема, виходячи з вітчизняних реалій та реформування системи державного управління в Україні.

У Законі України «Про державно-приватне партнерство» (ДПП) чітко закріплено відповідний термін, який унормовується як: співробітництво між державою Україна, АР Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України «Про управління об'єктами державної власності» здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, НАН України, національних галузевих наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюються на основі договору в порядку, встановленому чинним законодавством та відповідає ознакам державно-приватного партнерства [12].

Термін «**публічно-приватне партнерство**» (ППП) було закріплено комітетом ОЕСД з наукової і технологічної політики, який визначається як: будь-які офіційні відносини або домовленості на фіксований/нескінченний період часу між державними і приватними учасниками, у якому обидві сторони взаємодіють у процесі ухвалення рішення і співінвестують обмежені ресурси, такі як гроші, персонал, устаткування й інформацію для досягнення конкретних цілей у визначеній сфері науки, технології й інновації [22].

Отже, як видно з основних визначень, основна **відмінність** полягає у трактуванні «державного» і «публічного» партнера, що полягає, на нашу думку, у двох аспектах: особливості та коректності перекладу терміну «public» та інституціоналізація публічного управління в Україні, що приходить на зміну державному управлінню, які нова модель демократії. **Принципова відмінність публічного управління від державного**, на думку науковців НАДУ при Президентові України, полягає у тому, що воно представляє собою спільну діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування з політично-активними суб'єктами громадянського суспільства і ринкової економіки щодо формування та реалізації політики розвитку держави та її адміністративно-територіальних одиниць, прийняття управлінських рішень суспільного значення [7, с. 6].

Також є деяка географічна чи соціально-політична відмінність у трактуваннях цих термінів. Наприклад, зарубіжні дослідники найчастіше використовують термін «публічно-приватне партнерство» («Public-Private Partnership»), а науковці країн т.з. СНД – «державно-приватне партнерство», що якраз і свідчить про особливості функціонування самого державного апарату і рівень демократичних процесів у відповідних державах.

Як зазначають деякі вітчизняні дослідники [1, с. 7; 21], поняття ППП найбільш точно відтворює сутність відносин, оскільки як публічний партнер у зарубіжній практиці часто виступають не тільки органи державної влади, а й, що більш поширено, органи місцевого самоврядування, потужні громадські організації та благодійні фонди. В Україні у 2014 році розпочато процес децентралізації, що започатковано прийняттям Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади [17], якою передбачено створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення органами місцевого самоврядування власних і делегованих державою повноважень, що відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування, сприятиме формуванню дієвості і спроможності інституту місцевого самоврядування на регіональному, субрегіональному та базовому рівні. З огляду на те, що значну кількість державних повноважень, відповідно до зазначеної реформи, було передано на місцевий рівень, держава залишила за собою тільки здійснення контрольних функцій за їх виконанням, забезпечення їх здійснення повністю було покладено на органи місцевого самоврядування, у тому числі залучення державних коштів та коштів місцевого бюджету. Тому пошук приватного партнера, тобто залучення бізнесу та громадськості з метою подолання дефіциту коштів, стало прерогативою саме органів місцевого самоврядування, що є можливим завдяки використанню *інструментів публічно-приватного партнерства* у різних сферах і галузях, які потребують залучення недержавного партнера.

Відповідно до проекту Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист», *державна система захисту критичної інфраструктури* – це система суб'єктів із забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури [13]. Суб'єктами зазначеної системи є як державні органи, установи та організації, так і низка установ і організацій недержавної форми власності на усіх адміністративно-

управлінських рівнях: державному, регіональному та місцевому. Проектом Закону також визначено секторальний і функціональний орган у сфері захисту критичної інфраструктури, які визначаються як відповідальними за формування і реалізацію державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури та функціонування окремих державних систем захисту у мирний час та в умовах надзвичайного стану. А державна політика у сфері БСІ спрямовується на формування комплексу організаційних, нормативно-правових, інженерно-технічних, експлуатаційних, наукових та інших заходів, спрямованих на забезпечення безпеки та стійкості КІ в державі в цілому, що має реалізовуватись на усіх рівнях.

Відповідно до цього твердження, а також зважаючи на чіткий перелік суб'єктів державної системи БСІ, затверджений ст. 14 законопроекту, та рівні їх функціонування: загальнодержавний, місцевий та об'єктовий (с. 28) і повноважень та відповідальності, по відношенню до державної системи захисту критичної інфраструктури **коректніше, на нашу думку, буде використовувати поняття «публічно-приватне партнерство»**. Де термін «публічний» буде визначати партнера, який представляє державні інтереси на загальнодержавному чи місцевому рівні, є відповідальним за розробку і реалізацію публічної політики у сфері захисту та забезпечення стійкості критичної інфраструктури.

Залучення приватного партнера до здійснення певних функцій у сфері національної безпеки є доволі новим для практики публічного управління, оскільки на цю сферу держава має відповідну монополію. Останнім часом, під впливом зарубіжних наукових розвідок і практик як забезпечення функціонування, стійкості та стабільності функціонування стратегічної інфраструктури, так і використання інструментів публічно-приватного партнерства, змінюється парадигма національної безпеки. Зокрема щодо залучення ширшого кола суб'єктів до її забезпечення. Застосування ППП у сфері БСІ, відповідно до Концепції, має сприяти безпеці та забезпеченню стійкості критичної інфраструктури з визначенням зобов'язань держави та власників (розпорядників) об'єктів критичної інфраструктури. Ст. 31 уже згаданого законопроекту чітко визначає способи, механізми та сфери партнерської взаємодії з питань БСІ. Однак, на наш погляд має бути чітко розведено й унормовано сфери та особливості залучення приватного партнера до БСІ, зокрема в умовах мирного часу – для забезпечення стійкості КІ, та в умовах надзвичайних ситуацій – для убезпечення КІ від можливих і потенційних загроз.

Для України, на нинішньому етапі розвитку державної системи стратегічної інфраструктури та публічно-приватного партнерства як форми взаємодії держави і громадянського суспільства, важливе значення мають правові та організаційні форми забезпечення такого партнерства, оскільки ці напрями мають різну природу, рівні нормативно-правового забезпечення та організаційні засади здійснення. Аналіз нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері безпеки стратегічної інфраструктури України, засвідчив, що тільки у 2006 р. у публічному просторі з'явився сам термін «критична інфраструктура», закріплений у тексті Рекомендацій парламентських слухань з питання розвитку інформаційного суспільства. Подальше використання терміну відбулось у Стратегії національної безпеки України «Україна у світі, що змінюється» (2012 р.) та у Стратегії національної безпеки України (2015 р.), де вперше було виокремлено серед «актуальних загроз національній безпеці» — загрози критичній інфраструктурі, а також забезпечення безпеки критичної інфраструктури віднесено до одного з основних напрямів державної політики у сфері національної безпеки [6].

Більш деталізоване обґрунтування критичної інфраструктури та основні заходи її захисту, суб'єктів і об'єктів визначено у Законі України «Про основні засади забезпе-

чення кібербезпеки України», об'єктами критичної інфраструктури визначено підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, діяльність яких безпосередньо пов'язана з технологічними процесами та/або наданням послуг, що мають велике значення для економіки і промисловості, функціонування суспільства та безпеки населення, виведення з ладу або порушення функціонування яких може негативно вплинути на стан національної безпеки й оборони України, навколишнього природного середовища, заподіяти майнову шкоду та/або становити загрозу для життя і здоров'я людей [16]. Це стало підставою для ухвалення Концепції створення державної системи захисту критичної інфраструктури [18], яка має стати основою для подальшого розвитку системи нормативно-правового забезпечення сфери захисту критичної інфраструктури та її секторів в Україні.

Стратегія національної безпеки України «Безпека людини – безпека держави», зокрема п. 27 зазначено, що посилюються загрози для критичної інфраструктури, пов'язані з погіршенням її технічного стану, відсутністю інвестицій в її оновлення та розвиток, несанкціонованим втручанням у її функціонування, зокрема фізичного і кіберхарактеру, триваючими бойовими діями, а також тимчасовою окупацією частини території України [20]. А також п. 48 пріоритетним завданням визначено необхідність створення ефективної системи безпеки та стійкості критичної інфраструктури, заснованої на чіткому розподілі відповідальності її суб'єктів та державно-приватному партнерстві.

Отже, можемо констатувати, що у більшості нормативно-правових актів, що на національному рівні унормовують суспільні відносини у сфері безпеки стратегічної інфраструктури системних, комплексних засад не розроблено, існують тільки визначені пріоритетні та стратегічні завдання. До подальших підзаконних актів у цьому напрямку можемо віднести тільки постанову Кабінету Міністрів України «Деякі питання об'єктів критичної інформаційної інфраструктури» [3], якою затверджено Порядок формування переліку об'єктів критичної інформаційної інфраструктури та Порядок внесення об'єктів критичної інформаційної інфраструктури до державного реєстру об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, його формування та забезпечення функціонування, що сприяє унормуванню такого сектора БСІ як кібербезпека.

Окрім того, що система нормативно-правового забезпечення БСІ в Україні лише формується, існує ще низка неузгоджених національного законодавства з нормативними актами ЄС, та необхідність врахування чинних в ЄС стандартів БСІ, у тому числі, які регулюють публічно-приватне партнерство у цій сфері. Так, наприклад Європейська комісія у 2006 р. в офіційному повідомленні № 786 рекомендувала державам ЄС розробити національну програму захисту критичної інфраструктури як документ, що має юридичну силу, та створити умови ефективної взаємодії й обміну інформацією, даними і досвідом між урядовими структурами та приватним сектором, а також ініціювала розробку гармонізованої методології на рівні ЄС і загальноєвропейської системи аналізу ризиків та виявлення загроз.

Таким чином, можемо узагальнити, що проблема правового регулювання сфери безпеки стратегічної інфраструктури як складової національної безпеки та функціонування державної системи БСІ в Україні потребує подальшої розробки низки підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють окремі сектори стратегічної інфраструктури та повноваження їх основних суб'єктів, а також гармонізації вітчизняних нормативно-правових актів з документами ЄС, з огляду на євроінтеграційний курс нашої держави та з перспективою входження до загальноєвропейської системи захисту критичної інфраструктури та виявлення ризиків та загроз. На цьому також

наголошують вітчизняні науковці Павлов Д. та Микитюк М., зазначаючи, що оптимізація механізму забезпечення захисту критичної інфраструктури у контексті формування нової парадигми забезпечення національної безпеки має базуватись на формуванні проактивної, превентивної, соціально-економічної, ефективної та орієнтованої на результат моделі забезпечення безпеки [9, с. 75].

Важливим нормативно-правовим актом, що регулюватиме систему БСІ має стати базовий Закон України «Про безпеку стратегічної інфраструктури», який мав бути розроблений на виконання Концепції державної інфраструктурної політики. Наразі в Україні існує кілька законопроектів, що регулюють ці питання: «Про критичну інфраструктуру та її захист» [15] і «Про забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури» [13], вони є подібними та дублюють окремі статті. Також на стадії погодження перебуває законопроект, розроблений Міністерством розвитку на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 21.02.2017 р. № 1835/4/1-17 до Указу Президента України від 16.01.2017 р. № 8/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29.12.2016 р. „Про вдосконалення заходів забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури“». Однак ці проекти потребують суттєвого доопрацювання та узгодження, зважаючи на низку теоретичних розробок у цій сфері і науково-обґрунтованих рекомендацій щодо внесення змін до чинних нормативно-правових актів та нових законопроектів [10; 5], також будови системи НПА відповідно до засад стратегічної правотворчості.

Зокрема, суттєвого доопрацювання потребує ст. 31 законопроекту «Про критичну інфраструктуру та її захист», яка регулює *державно-приватну взаємодію* у сфері захисту критичної інфраструктури. До речі, варто вказати, що окремі пункти ст. 31 (1, 3, 5, 6) є ідентичними ст. 10 (Державно-приватна взаємодія у сфері кібербезпеки) Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України». Це дає підстави для необхідності розробки комплексного нормативно-правового акту, що регулює суспільні відносини в усіх сферах функціонування стратегічної інфраструктури та заходи із забезпечення її безпеки та стійкості.

Характеризуючи специфіку публічно-приватного партнерства у сфері БСІ, варто зазначити, що аналогічно як і до державного регулювання самої системи БСІ суттєво **бракує системного підходу** до управління безпекою усього комплексу такої системи і секторних підсистем, об'єктів, ресурсів та залучення до цих процесів приватних партнерів. Не дивлячись на те, що в Україні діє низка нормативно-правових актів, що визначають повноваження й компетенцію органів публічного управління у цій і суміжних сферах, регламентують особливості забезпечення охорони та безпечного функціонування зазначених об'єктів і систем.

Зокрема, йдеться про Закони України «Про державно-приватне партнерство» [12], «Про управління об'єктами державної власності» [19], «Про концесію» [14] та ін., якими регулюються здебільшого партнерство і взаємодія у галузі економіки та реалізації інвестиційних й інфраструктурних проектів. Серед чітко визначених сфер застосування публічно-приватного партнерства, визначених Законом України «Про державно-приватне партнерство», можна виокремити ті, що стосуються стратегічної інфраструктури, зокрема:

- виробництва, транспортування і постачання тепла та розподіл і постачання природного газу;
- будівництво та/або експлуатація автострад, доріг, залізниць, злітно-посадкових смуг на аеродромах, мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітенів, морських і річкових портів та їх інфраструктури;
- збір, очищення та розподілення води збір, очищення та розподілення води;

- забезпечення функціонування зрошувальних і осушувальних систем;
- виробництво, розподілення та постачання електричної енергії.

Однак, зазначений перелік не охоплює усіх секторів стратегічної інфраструктури, що не дає можливості застосування його норм до досліджуваної нами сфери і відповідно потребує внесення відповідних змін чи ухвалення окремого закону, які б визначали усі сфери та специфіку публічно-приватної взаємодії у сфері національної безпеки.

Більш розширено аспекти застосування державно-приватної взаємодії визначено у ст. 10 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [16] і у ст. 31 законопроекту «Про критичну інфраструктуру та її захист» [15]. Також варто звернути на деякі термінологічні відмінності у визначеннях: «державно-приватна взаємодія», що використовується по відношенню до сфери БСІ і кібербезпеки та «державно-приватне партнерство» – для більш широкого спектру сфер застосування. У Законі України «Про державно-приватне партнерство» чітко визначено сфери застосування, основні ознаки, принципи здійснення, правові засади, форми здійснення, об'єкти та чітко регламентовано процедуру оформлення публічно-приватного партнерства суб'єктами публічного управління. Тобто, цим законом чітко унормовано і регламентовано процедуру визначення, ініціації та здійснення партнерства між державним і приватним партнером у різних сферах соціально-економічного розвитку.

У сфері БСІ та національної безпеки така процедура не визначена, не унормована, відповідно не дає змоги реально залучати приватного партнера до захисту, забезпечення безпеки та стійкості критичної інфраструктури. Саме ці питання потребують чіткої подальшої легалізації та правового забезпечення, а також встановлення відмінностей між публічно-приватним партнерством та взаємодією. Окремі підзаконні акти, що регулюють здійснення державно-приватного партнерства, ухвалені протягом останніх років, зокрема Порядок проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства [11] також спрямовані на унормування державно-приватного партнерства у різних галузях економіки і не визначають особливості застосування у сфері БСІ.

Відповідно, для забезпечення публічно-приватного партнерства та взаємодії у сфері захисту критичної інфраструктури, після ухвалення профільного закону, мають бути внесені відповідні зміни у законодавство з питань публічно-приватного партнерства і низки підзаконних актів. Або має бути ухвалено окремих нормативно-правовий акт, що регулюватиме саме публічно-приватну взаємодію у сфері БСІ за відповідними сферами. При чому має бути визначено не тільки сфери застосування, принципи, правові засади, форми здійснення та об'єкти СІ, які можуть бути передані у власність приватному партнеру, а також особливості співуправління окремими об'єктами СІ та специфіку партнерської взаємодії тими об'єктами, які належать до сфер національної безпеки з державною монополією.

Також окремого унормування потребують як питання взаємодії самих державних суб'єктів системи БСІ, так і питання публічно-приватної взаємодії. Оскільки у державі станом на сьогодні готовність до реагування на комплексні загрози й ризики забезпечуються за умов наявності низки державних (національних) систем захисту, безпеки та кризового реагування, а відповідальність за їх функціонування покладається на окремі органи державної влади, що створює умови для домінування саме відомчих підходів, які сприяють уповноваженим органам публічної влади опікуватись тільки певним спектром загроз і ризиків.

Ще однією національною особливістю функціонування державної системи БСІ є те, що об'єкти, системи і мережі, які відповідно до світової практики відносяться до стратегічної інфраструктури, розподілені за більш ніж десятьма різноманітними переліками, і списками об'єктів, з різним ступенем важливості «охоронності» та «оборонності», «безпеки» та «захищеності». Це створює суттєві міжвідомчі бар'єри для опрацювання питань, що знаходяться за межами конкретних систем (підсистем, секторів), перешкоджає виявленню загроз і ризиків, виникнення яких може викликати т.з. каскадні ефекти – коли надзвичайні чи кризові ситуації в одній сфері (секторі критичної інфраструктури), спричиняють негативний вплив на інші галузі та сектори національної економіки, національної безпеки й оборони. Тому, варто запропонувати застосування своєрідного державного регулятора та координатора у сфері БСІ, до повноважень якого необхідно віднести питання розробки методологічних, технологічних та інструкційних документів, тобто документів інструктивно-методичної регламентації з питань виявлення та ідентифікації загроз, діяльності в умовах настання кризових станів, катастроф тощо, а також координації діяльності різних партнерів у таких ситуаціях. Лише за таких умов, можна говорити про реальне забезпечення публічно-приватного партнерства у сфері БСІ.

А в цілому, характеризуючи ступінь нормативно-правового забезпечення публічно-приватної взаємодії та партнерства у сфері БСІ, можемо зазначити, що чинні нормативно-правові акти не можуть бути надійною основою для розробки і реалізації як державної інфраструктурної політики в цілому, так і державної політики у сфері БСІ, зокрема і планів і процедур координації дій, взаємодії й обміну інформацією між наявними в Україні системами безпеки, захисту та реагування в умовах криз.

Отже, можемо **узгалянити**, що нагальною проблемою для забезпечення публічно-приватної взаємодії та партнерства у сфері безпеки стратегічної інфраструктури є необхідність ухвалення базового закону, який має врахувати особливості і специфіку функціонування та стану окремих систем / секторів стратегічної інфраструктури та їх безпеки, а також досвід провідних країн світу і перспективу входження до загальноєвропейської безпекової системи. Це, найперше, дасть змогу чітко визначити критерії й методологію віднесення тих чи інших об'єктів національної інфраструктури до стратегічної інфраструктури із подальшою градацією на життєво важливі, важливі і необхідні; запровадити комплексний підхід до забезпечення їх безпеки та уніфікувати термінологію у цій сфері.

Також має бути чітко класифіковано сектори системи БСІ на усіх управлінських рівнях, відповідальних суб'єктів публічного управління, особливості їх взаємодії в умовах захисту, протидії та забезпечення стійкості у мирний час та під час катастроф і криз.

Комплексний системний закон, спричинить потребу внесення змін у низку чинних нормативно-правових актів, зокрема «Про національну безпеку України» з питань забезпечення воєнної, зовнішньополітичної, державної, економічної, інформаційної, екологічної безпеки, кібербезпеки України тощо, адже особливості забезпечення цих складових національної безпеки, як і залучення приватних партнерів не визначено.

Також має бути розроблено низку підзаконних актів з питань публічно-приватної взаємодії та партнерства, особливостей залучення приватного партнера, процедур, умов, порядку, форм здійснення, прийняття рішення про здійснення такого партнерства та / чи взаємодії, функцій і повноважень усіх партнерів та суб'єктів взаємодії, та, що найголовніше – чіткий перелік секторів БСІ, до яких може залучатись приватний партнер і на яких умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грищенко С. Підготовка та реалізація проектів публічно-приватного партнерства : практ. посіб. для органів місцев. влади та бізнесу. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2011. 140 с.
2. Державна система захисту критичної інфраструктури в системі забезпечення національної безпеки : аналітична доповідь / за ред. О.М. Суходолі. Київ : НІСД, 2020. 28 с.
3. Деякі питання об'єктів критичної інформаційної інфраструктури : постанова Кабінету Міністрів України від 09 жовт. 2020 р. № 943. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-2020-%D0%BF#Text>
4. Ерменчук О. О., Пальчик М. Л. Проблемні аспекти правового регулювання державно-приватного партнерства у сфері захисту критичної інфраструктури. *Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2019. № 2 (26). С. 40-49.
5. Ерменчук О. П. Основні підходи до організації захисту критичної інфраструктури в країнах Європи: досвід для України : монографія. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 180 с.
6. Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури в Україні : зб. матеріалів міжнар. експерт. нарад / упоряд. Д. С. Бірюков, С. І. Кондратов; за заг. ред. О. М. Суходолі. Київ : НІСД, 2015. 176 с
7. Інституціоналізація публічного управління в Україні : наук.-аналіт. доп. / за заг. ред. М. М. Білінської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2019. 210 с.
8. Організаційні та правові аспекти забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури України : аналіт. доп. / Бобро Д. Г., Іванюта С. П., Кондратов С. І., Суходоля О. М. / за заг. ред. О. М. Суходолі. Київ : НІСД, 2019. 224 с.
9. Павлов Д. М., Микитюк М. А. Правові та організаційні засади забезпечення захисту критичної інфраструктури у контексті формування нової безпекової парадигми України. *Чесць і закон*. 2020. № 4 (75). С.69-77.
10. Петров С. Г. Правові основи взаємодії державних органів та приватних суб'єктів із метою захисту електронних інформаційних ресурсів України. *Інформація і право*. 2019. № 4(31). С. 107-112.
11. Порядок проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства : постанова КМУ від 22 квіт. 2020 р. № 294. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2020-%D0%BF#Text>
12. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 лип. 2010 р. № 2404-VI ; зі змінами від 30.09.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>
13. Про забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури : проект Закону України від 16.06.2017 р. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2>
14. Про концесію : Закон України від 03 жов. 2019 р. № 185-V. ; зі змінами від 03.10.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>
15. Про критичну інфраструктуру та її захист : проект Закону України від 27.05.2019 р. № 10328 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65996
16. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05 жовт. 2017 р. № 2163-VIII ; зі змінами від 17.09.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
17. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>
18. Про схвалення Концепції створення державної системи захисту критичної інфраструктури : розпорядження КМУ від 6 груд. 2017 р. № 1009-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1009-2017-%D1%80#Text>
19. Про управління об'єктами державної власності : Закон України від 21 вер. 2006 р. № 185-V. ; зі змінами від 17.06.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text>
20. Стратегія національної безпеки України : Указ Президента України від 14 вер. 2020 р. № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
21. Ющенко Н. В., Дячек В. В., Ковтун М. В. Публічно-приватне партнерство в Україні та європейських країнах. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 9. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1485>. DOI: 10.32702/2307-2156-2019.9.80
22. Public-private partnerships for innovation: policy rationale, trends and issues, OECD, 10-12 December 2002, Headquarters, Paris. URL: <http://www.oecd.org/austria/25717078.pdf>